

Джырэблагэ Теуцожь районим икьоджитлоу Къунчыкохьаблэрэ Тыгъургьойрэ фельдшер-акушер пунктитлу къащызэлуахыгъ. Псэупитлүмэ адэсхэр, районим ипащэхэр, депутатхэр, АР-м псауныгъэм икьэухъумэнкӀэ иминистрэу Мэрэтыко Рустем ыкӀи республикэм мэкъу-мэщымкӀэ и Министерствэ илыкохэр а лофтхьабзэм хэлэжьагъэх.

Гухэлъ гъэнэфагъэ зилэ программэу «Къуаджэхэм хэхьоныгъэ ягъэшыгъэ-ныр» зыфилоэрэм тегъэпсыхьагъэу квад-

Псауныгъэм икьэухъумэн фэлэжьэщтых

ратнэ метрэ 75-рэ зиинэгъэ ыкӀи сомэ миллиони 3,5-рэ фэдиз зыпэлухьэгъэ ФАП-хэр ашлыгъэх. Мылькоу тлүми апэ-лухьагъэр федеральнэ ыкӀи республикэ къэкӀуапӀэхэм къахэкӀыгъэх. Къуаджэхэм ащӀпсэурэ нэбгырэ пчъагъэм къып-къырыкӀыхэзэ унэхэр агъэпсыгъэх. Джы пунктӀкӀэхэм аптекэ, кӀэлэцӀыкӀу, ги-некологическэ ыкӀи процедурнэ ка-бинетхэр ахэтӀыщтых. Район сымэ-

джэщым врачхэр къызщикӀыщтхэ ма-фэхэр ыкӀи сыхьатхэр гъэнэфагъэу цӀыфхэм зэрагъэшӀэнхэ, джащ фэдэу вакцинэхэр ащыхалъхьанхэ ыкӀи сы-маджэхэм щӀӀэзэнхэ альэкӀыщт.

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икьэ-ухъумэнкӀэ иминистрэ къызэрэхигъэщы-гъэмкӀэ, Адыгеим и ЛӀышхъэу Тхьа-кӀушынэ Аслъан пшъэрылъ къызэра-фишыгъэм тетэу джы ащ фэдэ унэу

агъэпсыхэрэр чырбыщым хашыкӀых. Мы илъэсым къыщегъэжьагъэу мэфэ стационар зыхэтӀыщт врач амбулато-риехэри псэупӀэхэм ащагъэпсыщтых, ахэм медицинэ фӀоло-фашӀэу зэшӀуа-хыщтри нахьыб.

Гухэлъ гъэнэфагъэ зилэ программэу «Къоджэ псэупӀэхэм хэхьоныгъэ ягъэ-шыгъэныр» зыфилоэрэм тегъэпсыхьагъэу непӀкӀэ Адыгеим фельдшер-акушер пункт 22-рэ шагъэпсыгъ ыкӀи лоф щашӀэ. Программэм 2020-рэ илъэсым нэз къыхеубытэ.

Коцым центнер 43,9-рэ къеты

Республикэм ихьызмэтшӀапӀэхэр мэфэ заулэ хъугъэу коцым илухы-жын фежьагъэх. ЗэкӀэмкӀи Ады-геим ичӀыгулэжьхэм коц гектар мин 79-м ехъу ялагъ, ащ щыщэу луахы-жыгъахэр гектар мин 18,6-рэ. Гуры-тымкӀэ гектар тельтӀэу коцым цен-тнер 43,9-рэ къеты. Нахьыбэ къызы-хьхэрэр Красногвардейскэ (47,2-рэ), Шәуджән (47,5-рэ), Джәджә (45-рэ), Кошхьәблә (46,2-рэ) районхэр арых.

Адыгэ Республикэм мэкъу-мэ-щымкӀэ иминистрэу Юрий Петро-вым къызэрилуагъэмкӀэ, псӀэумкӀи республикэм ичӀыгулэжьхэм бжы-хьэсэ гектар мин 94,7-рэ луахыжы-нэу ялагъ, ащ нэмыкӀэу рапсым гектар мини 5,3-рэ ыубытыщтыгъ. Бжыхьэсэ гектар мин 33,1-у аложы-гъэм лэжьыгъэ тонн мини 133-м ехъу къытыгъ. ГурытымкӀэ зы ге-ктарым центнер 40,3-рэ къырахыгъ.

АР-м и Премьер-министрэу Къум-пыл Мурат селекторнэ зӀулкӀэу му-ниципальнэ образованиехэм япащэхэм адишыгъэм лэжьыгъэм илухыжын нахь агъэпсынӀкӀэн зэрэфаер къы-щыхигъэщыгъ.

— Ионыгъор гужьомэ, бжыхьасэ-хэри игъом пхьыгъэ хъуштхӀп, — къылуагъ Къумпыл Мурат. — Непэ тихьызмэтшӀапӀэхэр техникэмкӀэ зэрэзетегъэпсыхьагъэхэр къыдӀплъы-тэмэ, Ионыгъор охьтэ кӀэкӀым къыкӀоцӀ къаухын, мэфэ ошӀухэр къызыфа-гъэфедэхэзэ, къагъэкӀыгъэ лэжьы-гъэр чӀэнагъэ имылэу луахыжын фае. АР-м и ЛӀышхъэу ТхьакӀушынэ Ас-лъан республикэм Ионыгъор зэрэ-щыкӀорэм ыналэ тет.

Мэз шӀолпырхэм ялоф изытети нэ-сыгъэх. Джащ фэдэу губгъохэр къэ-зыухъумэхэрэ чыгъхэу къагъэтӀыскӀы-гъэхэр кадастровэ учетым хэгъэу-цогъэнхэ зэрэфаем муниципалитет-хэм япащэхэм аналэ тырагъэтынэу къариуагъ. Ар зэшӀохыгъэ зэрэхъу-рэм зэрэлыплъэщтыр Премьер-ми-нистрэм кӀигъэтхьыгъ.

(Тикорр.).

ШӀУШӀЭ ІЭПЫІЭГЪУР

Мыекъуапэ ия 11-рэ ТОС-у (обще-ственнэ зыгъэлорышӀэжынымкӀэ зэ-хэщэгъэ товариществэ) Шәуджән къэ-лэ цӀыкӀум дэтым тыщӀы. НэмыкӀ мафэ-хэм афэмыдэу мыщ цӀыфыбэ щызэб-лэкӀы. ТетӀысхьапӀэхэм, столхэм лаль-мэкъ ушъэгъэ зэфэшхьафхэр атетых, тхылыплэ къэмланхэр зэтетыхэу къо-гъухэм акъотых. Щыгъынхэр, лъэкъо-пылхьэхэр, хьакъу-шыкӀухэр, нэмыкӀ пкыгъохэр ахэм арылтых. Мыекъуа-пэ къэкӀогъэ цӀыфхэу, Украинэм щыщхэу зышхьхэ къезыхьыжьэжыгъэхэм апае ахэр къаугъоигъэх.

ТОС-м къычӀахьэрэр бэ. Зыхэм щыгъынхэр, нэмыкӀхэм шӀушӀэ ахьщэу агу пкыгъэр къахьых. Товариществэм итхьаматэу Задоя Валентинэ къытфе-луатэ:

— Ти ТОС къепхыгъэ койхэм Ук-раинэм къыкӀыгъэ цӀыфхэм ащыщэу нэб-гырэ 44-рэ ащӀпсэу. Ахэм анахьы-бэм Іэпылэгъу ящыкӀагъ, арышъ, зэрэт-лӀэкӀэу зыфаехэр ятэгъэгъоты. Щыгъын-хэм анэмыкӀэу столхэр, пхъэнтӀкӀухэр, плӀкӀорхэр зылӀкӀэдгъэхьагъэхэри щылӀэх.

Кварталхэм алыплӀэрэ цӀыфхэм унэгъошхьарыкӀэу ахэр зӀкӀэ къакӀу-хьэх, егъэзыгъэ лоф хэмьлӀэу, фае-хэм ахьщэ Іэпылэгъур къалахы.

Валентинэ къылохэрэм адебгъэштэнэу щыт. ШыпкӀэр плӀоштмэ, Іэпылэгъу жищыкӀагъэхэм дӀгъоу апылтых. Зэрэ-гыкӀлэн-зэрэтхьакӀлэнхэ пкыгъохэм анэ-сэу къызфащӀыхэрэр е ахэр къы-ращӀфынэу ахьщэ зэратыхэрэр къэ-кӀуагъэхэм ахэтых.

БэмышӀэу сомэ мин пчъагъэ зы-тефэрэ шыгъын зэфэшхьафхэр бзылъ-фыгъэ предприниматель горэм къы-зэрафищагъэхэр къытфалуатэ. ЫцӀи ылӀэкъуацӀи къариуагъэп, къыхыгъэр къафигъани, офисым чӀэкӀыжьыгъ.

Сурэтхэр тетэхыфӀкӀэ, урамэу Шә-уджәным ыцӀэ зыхьырэм щыпсэурэ унагъом Валентинэ тео, яквартирэ ра-гъэхьагъэхэм ащыщ цӀыф къэкӀонэу арело. Бэ темышӀэу нэбгыритф хъу-рэ украинскэ унагъом ябысымгуащэ къэкӀо, ащ хьапщыпхэр къыращӀфын-хэу сомэ минрэ шьитфырэ раты. Тэри бзылъфыгъэм зыфэтэгъазэ:

— Ольга, тыда шукъыздикыгъэр, шӀушхьхэ къызэрешхьыжьэжыгъэмкӀэ шукӀэгъоужырэбэ?

— Тэ Луганскэ тыщыщ. Мэфитло къызэпырыкӀыплэ чыплӀэм тылутыгъ.

ЗэралъэкӀэу аделэх

ЦӀыфыр бэ, чэзыухэр иных, уяжэн фаеу мэхъу. СикӀлӀэ нахьыжъ иунагъо сигъусэ. Мыекъуапэ сшыпхъоу дэсым дэжэ занкӀэу тыкӀэкӀуагъ. ЦӀыфхэм Іэпылэгъуи тыщыкӀлӀэрэп.

— Тэри нэбгырищ тэхъу, — ело къыздӀкӀогъэхэ унагъом ибысым. — Унищ тӀӀ, зэрэтэгъафэ. Тшхырэр къыдда-шхы, лофшӀапӀэхэм альэхъух, Ольгэ зы-щылӀэжъэн чыплӀэ къыгъотыгъах.

— Ольга, жьугъэзэжынынэу, шӀуи-унэхэм шӀуарыхьажынынэу шӀогугъа?

— Сэгугъэ, умыгугъэми, упсэушъу-щтӀп. Квартиритлу къэдгъэнагъ. Зао-ри зэпыужынышъ, типсэупӀэхэм та-рыфӀэжыныным тыкӀэхъопсы.

— СыдэушӀтэу шукъыдӀкӀынэу хъугъа?

— Мэфитло зӀлыпытэу рэхъатыгъ. ТыгушӀоштыгъ. ЯщӀнэрэ мафэм лофышӀэ сежьагъэу тиунэ къыпӀэблагъэу щэхэр къыттыратакъохэу рагъэжьагъ. СыгулӀэзэ сыкъэчъэжыи, гузэжъогъоу зэрэунагъоу зыкъэтӀӀэти, тыкӀыдӀкӀыгъ. СикӀлӀэ нахьыкӀэ нэмыкӀ гъогукӀэ къэкӀо, тыздэ-щылӀэр ешӀэ.

НэмыкӀ цӀыфэу тыздэгущыӀэхэрэми къӀэлӀдэсхэм зэрафӀэрэзэхэр къало. Къулыкъу зэфэшхьафхэр лофшӀапӀэхэр

къафагъотынхэм зэрӀепылхэр ашӀэ.

— ЛэжьапкӀэр мыинми, чыплӀэ зэжъу уифагъэ зыхъукӀэ уезэгъы, — ело Ольгэ. — Сэ амал сӀагъ сисэнхьаткӀэ лоф сшӀэнэу, лэжьапкӀэу сомэ мини 10 къысатынэу сыкъагъэгугъэгъагъ. Ау беженцэ статус тӀӀэу зыми тхыль къытитыгъӀп. Джащ фэдэу, лофшӀапӀэм рахьылӀэнэу медицинскэ справкӀэхэр къыдахынхэмкӀэ къыныгъохэм ахӀфэх, анализхэр къызэрарагъэшӀын икьун ахьщэ зылӀкӀэмылхэр щылӀэх.

Унэ зэтетхэу псэупӀабэ зыхэтхэм ягъэлорышӀакохэри ТОС-м къычӀӀэхэх. Заом къыхэкӀыгъэхэм Іэпылэгъу афэ-хъунхэу цӀыфхэм зэряджэхэрэр къало. Мы лофыгъом зӀкӀэ егъэгумӀкӀых ыкӀи тегущыӀэх.

УмыгъэшӀэгъон плӀӀэкӀырӀп — цӀыф къызэрыкӀохэр сыдигъокӀи зӀдӀлӀэжыых. КъыздикыгъэмкӀи, зыщыщымкӀи цӀыфым кӀэупчӀӀэхэрӀп. Непэ нэмыкӀыр гумӀкӀы-гъо хэфагъэмэ, неущ ащ фэдэ чыплӀэ ежъхэри зӀрифӀэнхэ альӀкӀыщтыр къа-гурӀо. Джары агу зӀлухыгъэу, ашӀэрэм ыразэхэу, зышхьхэ къезыхьыжьэжы-гъэхэм Іэпылэгъу зыкӀафӀэхъухэрэр.

ШӀАУКЪО Аслъангуащ.

НЭТХЪО Разыет: «Цыфхэм сшъхьэкIэ салукIэныр — сидепутат IофшIэнкIэ аныхъ шъхьаI»

Урысые Федерацием и Федеральнэ ЗэлукIэ и Къэралыгъо Думэ идепутатэу Нэтхъо Разыет Урысые политическэ партией «Единая Россия» зыфиIорэм и Тхьаматэу Д. А. Медведевым иобщественнэ приемнэу Адыгэ Республикэм щыIэм цыфхэр джырэблагэащ цыригъэблэгъагъэх.

Мыекъуапэ имызакъоу нэмыкI муниципальнэ образованиехэми къарыкIыгъэ цыфхэр мымакIэу Р. Натхъом дэжэ къэкIогъагъэх. Анахъу ахэр зыгъэгумэкIыхэрэр унэ-коммунальнэ хъызмэтымкIэ хэбзэгъэуцугъэу щылэхэр зэраукъохэрэм, лъапсэ щымыIэу сэкъатныгъэ зилэхэм афагъэуцугъэ группэр зэрэтрахырэм, социальнэ лъэныкъомкIэ яфитыныгъэхэр укъуагъэ зэрэхъухэрэм япхыгъэ Iофыгъохэр ары.

ГуцыIэм пае, республикэм икъэлэ шъхьалэ иунэхэм ащыцзэу фэтэрыбзэу зэхэтым щып-

сэухэрэм коммунальнэ фэлорашIэхэр къафалытэ зыхъукIэ пэщэныгъэ зезыхьэрэ организациехэм хэукъоныгъэу хашыхьэхэрэр дэгъэзыжыгъэнхэм епхыгъэу зыкыфагъэзагъ. А Iофыр амал зэриIэкIэ нахъ псынIкIэу зэшIохыгъэ хъуным пае къулыкъу гъэнэфагъэхэм ищыкIэгъэ тхылъхэр депутатим афигъэхьыгъэх.

— Мы лъэхъаным Урысые Федерацием и Федеральнэ ЗэлукIэ и Къэралыгъо Думэ-рэ Урысые Федерацием и Правительствэрэ зэгъусэхэу Iофтхьэбзэ гъэнэфагъэхэр зэшIуахых унэ-коммунальнэ лъэныкъом епхыгъэ къулыкъу пстэу-ми япшъэдэкIыж нахъ зыкырагъэлэтын пае, — хигъэунэфыкIыгъ Нэтхъо Разыет.

ЗикIэлэцIыкIухэр сымэджэ (ДЦП-р зилэхэм) ныхэм депутатим зыкыфагъэзагъ сэкъатныгъэу яIэр зэрэтрахыжыгъэм лъапсэ зэримылэм кыыхэ-

кIэу икIэрыкIэу группэр афагъэуцужыныу, социальнэ IэпыIэгъу къаратынэу, федеральнэ медицинэ учреждениехэм ащ фэдэ кIэлэцIыкIухэм къащIэлээнхэм пае IэпыIэгъу къаратынэу. Нэтхъо Разыет а Iофыгъо пстэу-ми язэшIохын ышъхьэкIэ иуж зэритыштыр къариуагъ.

— Мы зэлукIэм къэблэгъэгъэ пстэу-ми ягумэкIыгъохэм джыри зэ къагъэшъыпкъэжыгъэ Урысые Федерацием и Президентэу Владимир Путиним мэлъыпфэгъум Урысые народнэ фронтым иллыкIохэм зэлукIэгъоу адыриIэгъагъэм псауныгъэм икъэухъумэнрэ ЖКХ-мрэ тапэки хэхо-ыгъэ ягъэшIыгъэныр аныхъ лъэныкъо шъхьалэхэм зэращыщыр игъоу кыизэрэкигъэтхыгъагъэр, — кыIуагъ Нэтхъо Разыет.

КЪАНДУР Анзор.
Урысые Федерацием и Федеральнэ ЗэлукIэ и Къэралыгъо Думэ идепутат иIэпыIэгъу

Медицинэм иIофышIэхэм аIукIэгъагъэх

Пенсиехэм яхьылIэгъэ зэхьокIыныгъэу тигъэгъу щыкIохэрэм агъэнэфэрэ шэпхьакIэхэр цыфхэм алъыгъэлэсыгъэнхэм ыкIи агурыгъэлэгъэнхэм ехьылIэгъэ IофшIэнэу агъэцакIэрэр лъагъэIуатэзэ, ПенсиехэмкIэ фондым и ГъэлорышIапIэу Мыекъуапэ дэтым испециалистхэр бэдзэогъум и 4-м Адыгэ республикэ перина-тальнэ Гупчэм иIофышIэхэм аIукIэгъагъэх. ГъэлорышIапIэм ипашэ игуадзэу Сергей Козловым, персонифицированнэ учетымкIэ отделым ипашэ игуадзэу Шьоджэ Азмэт, пенсие фитыныгъэхэм уасэ афэшIыгъэнымкIэ отделым испециалист шъхьалэу Джарымэкъо Зурет пенсие зэхьокIыныгъэхэм купкIэу яIэр, цыфхэм япенсие фитыныгъэхэр зэлугъэкIэгъэнхэм шыкIэу пылхэр къалотагъэх. Медицинэм иIофышIэхэм агу къагъэкIыжыгъэ 2015-рэ илъэсым ищылэ мазэ

и 1-м кышшыублагъэу пенсиехэр Iахьитлоу, страховоимрэ мылькы зыщызэлугъэкIэрэ Iахьымрэ алоу, гошчыгъэ зэрэхъуштыр, цыфыр ыныбжэ кызысыгъэ палъэм нахъ класэу пенсием зыкIокIэ шлухъафтын коэффицентхэр фатхыштыр ыкIи ащ ишIугъэкIэ пенсиер хэпшыкIэу нахьыбэ хъун ыпэкIэу зэрэщытыштыр. НэмыкI зэхьокIыныгъэхэми ГъэлорышIапIэм испециалистхэр къащыуцугъэх. Нэужым медицинэм иIофышIэхэр ашIогъэшIэгъонэу кызыкIэупчIэгъэ лъэныкъо-хэм игъэIотыгъэу джэуапхэр зэлукIэгъум изэхэщакIохэм аратыжыгъэх.

Зигугъу къэтшыгъэ Iофыгъор агурыгъэлэгъэным, алъыгъэлэсыгъэным ехьылIэгъэ IофшIэныр профсоюзхэм зэзэгъыныгъэу адашлыгъэм тегъэпсы-кIыгъэу ПенсионехэмкIэ фондым игъэлорышIапIэхэу Адыгеим ит пстэу-ми ащагъэцакIэ.

ПенсиехэмкIэ фондым и Адыгэ республикэ Къутамэ ипресс-къулыкъу.

ТЕАТРЭР

«Къошыныжъыр» къытлыIэсыгъ

Хъугъэ-шIэгъэ шъыпкъэр амылпалсэми, пшысэхэм кыра-гъэлэгъуыкIырэр щылэныгъэр ары: дэгъур ыкIи дэир, шIур ыкIи емыкIур, дахэр ыкIи Iаер, лъапIэр ыкIи пыутыр. КIокIэ бзаджэм кIокIэ зафэр зэрэтэ-кIорэр пшысэм сыдигъуи икIэух. Джары пстэу-ми пшысэхэр зыкIякIасэхэр. Спектаклэу «Къошыныжъ» зыфиIорэм еплъынхэу къэкIуагъэх кIэлэ-цыкIухэри, ныбжыкIэхэри, на-хьыжъхэри.

Пшысэм уеджэмэ, гуахъоу бгъотырэмрэ пшысэу рольхэмкIэ къашIэу плъэгъурэм зэхашIэу къыуитырэмрэ зэлэчыжъэх. Пшысэр зэрэпсаоу (цыфхэр, хьацIэ-пIацIэхэр, псэ зыпымыт пкыгъохэр) мэгупшысэх, къэгъушIэх, мээекIох, къэшъох, оред къало... Ащ фэдэ пшысэ ямышыкIэм уегъэчыне ыкIи укъегъэушъыжы, уегъэгъы, етIани уегъэщыжы, гужъ уегъэшIы, нэужым нэшIукIэ узэрегъэп-

лъыжы, уегъэбырсыры, уахътэ тешIэшъ, уегъэрэхъатыжы.

Бэдзэогъум и 4-м, 2014-рэ илъэсым Лъэпкъ театрэм апэ-рэу кышагъэлэпгъуагъ спектаклэу «Къошыныжъ» зыфиIорэр. ТхакIоу, Адыгеим культурэмкIэ изаслуженнэ IофышIэу Бэгъ Нурбий ытхыгъэ пшысэу «Къошыныжъ» зыфиIорэм ар техыгъ. Непэрэ щылэкIэ зэхэтыгъагъэм ухэмьIодэнымкIэ, гъогу тэрэз хэпхынымкIэ пшысэр IэпыIэгъушIу. Щылэныгъэр зэшъо-зэикIэп, ащ щытэлэгъух цыф Iушхэри, былымьпсэхэ-ри, щылэныгъэм хэгъэщыхьа-гъэхэу хэкIыпIэ зымыгъотхэу псыорым ыхьыхэрэри. Спектаклэм уеплъызэ, мыщ фэдэ зэфэхьысыжыым укыфэкIо: сыдрэ Iофи ищыкIагъ акъы-лыгъэ-зэфэныгъэ, шIэлэгъэ-пы-тагъэ. Аужым, лыуз-гуузым цыфым акъыл къыригъэгъотэуи кыыхэкIы. Ари тинэрылэгъу: мары къэцыгъонэ Iушхэм ящэ-

наут мызэу, мытлоу зыхалхьэ-гъэ ныомрэ лъыжымырэ ал узыгъэми, зыкъашIэжыгъ, щы-Iэныгъэм иIэшIугъэ къагуры-луагъэу нэмыкI хъужыгъэх.

Пшысэм иидейнэ-тематическэ лъапсэ елпытэгъэу къэгъэлэгъо-ными, къэлотэными, къэшIыными юморыр щыпхыра-щыгъ. Ащи узыIэпещэ. Цы-фыгъэ-дэхагъэр, зэфагъэр, зэгъурыIоныгъэр, зэрэлпытэжы-ныр шэн-хабзэу хъунхэм кы-фэджэ пшысэр, фэмыфыгъэр, зэфэнчыагъэр, нэе-псыягъэр еумысых. Авторым пшысэм хильхьэгъэ гупшысэ шъхьалэр артистхэм къызэлугъахын, къы-лъагъэлэсын алъэкIыгъ. Ахэм якъашъуи, язекIокIэ-гъэпсыкIи зэдиштэу спектаклэм хэуца-гъэх.

Спектаклэр рагъэжээн зэхъум, пэублэ гуцыIэ кIэкI кышIыгъ Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театрэ ирежиссер шъхьалэу, Урысыемрэ Адыге-

ХЭБЗЭГЪЭУЦУГЪЭХЭМ ЯПРОЕКТХЭМ
АГЪЭНАФЭХЭРЭР

Сыхъатхэр къызэкIэтщэжыщтых

Гупчэ информационнэ агентствэхэм кыизэрэтыгъэмкIэ, блэкIыгъэ тхьамафэм Къэралыгъо Думэм ыштагъ «КIымэфэ уахътэм» техьэжыгъэным ехьылIэгъэ хэбзэгъэуцугъэ. Урысые Федерацием ФедерациемкIэ и Совет и Тхьаматэу Валентина Матвиенкэм кыизэрилуагъэмкIэ, хэбзэгъэуцугъэм ипроект ятIонэрэ еджэгъум тетэу хэплээнхэм кыпэкIэ Урысыем исубъект-хэм яшIоигъоныгъэхэр икыу фэдизэу кыдалытагъэх, «КIымэфэ уахътэр» къагъэнэжы зэрашIоигъор бэмэ къалуагъ. Арышъ, мы Iофым ащ нахьыбэрэ кыфагъэзэжыщтэп. Тызыхэт илъэсым ичъэпыогъу и 26-м тисыхъатхэр зы сыхъаткIэ кыизэкIэтщэ-жыынхэшъ, «КIымэфэ уахътэм» тытехьажыщт.

Ттыщт хэбзэлэхьхэм фэдэ пчыагъэу ахэхъошты

Къэралыгъо Думэм рахьылIэгъэ хэбзэгъэуцугъэм ипро-ектэу бжыхьэм зыхэплэщтыхэу агъэнэфагъэм ишапхьэхэм кыизэралорэмкIэ, мылькум техьорэ хэбзэлэхьыр мыкощырэ мылькум техьорэ хэбзэлэхькIэ зэрахьокIышты ыкIи ащ техьошты хэбзэлэхьыр мыкощырэ мылькум бэдзэр уасэу иIэм тегъэп-сыкIыгъэщт. Арышъ, экспертхэм зэралытэрэмкIэ, фэтэр-хэм, унэе унэхэм ыкIи нэмыкI псэуалэхэу тилэхэм апае хэбзэлэхьэу тагъэтыштыр фэди 3 — 10-кIэ нахьыбэ хъу-щтых. Шъыпкъэ, квадратнэ метрэ 20-м шIомыкIэу зэрылэ унэхэм апае хэбзэлэхь амытын алъэкIышты.

Программэр лъагъэкIотэщт

Пенсиехэм апае мылькы зэлугъэкIэгъэным ехьылIэгъэ къэ-ралыгъо программэу щылагъэр тапэки лъыгъэкIотэгъэным ехьы-лIэгъэ хэбзэгъэуцугъэм ипроект Къэралыгъо Думэм рахьылIагъ. Урысыем и Минтруд ипашэу Максим Топилиным кыизэрилуа-гъэмкIэ, программэр агъэфедэфэкIэ ар цыфхэм ящыкIэгъэ шъыпкъэу зэрэщытыр нафэ къэхъугъ. Илъэситфым кыкIоцI ежъхэм яшIоигъоныгъэкIэ программэм нэбгырэ миллион 15 хэуцагъ ыкIи пенсиехэм апае зэкIэмкIи сомэ миллиард 30 атыгъ. Ахэм тиреспубликэ щыщхэри ахэтых. Шапхьэхэм зэ-рагъэнафэрэм тетэу, къэралыгъоми джащ фэдиз мылькы къа-фыхигъэхъожыгъ. Хэбзэгъэуцугъэр Къэралыгъо Думэм зиштэкIэ, пенсиехэм апае мылькы зэлугъэкIэгъэнымкIэ фитыныгъэ яIэ хъушты 2014-рэ илъэсым итыгъэгъазэ и 31-м нэс ежъхэм яшIоигъоныгъэкIэ программэм хэуцохи 2015-рэ илъэсым ищылэ мазэ и 1-м нэсыфэкIэ мылькы Iахъ зытыгъэхэм. Програм-мэм ишапхьэхэм зэрагъэнафэщтыгъэмкIэ, цыфым илъэсым кыкIоцI пенсием пае сомэ мин 12 зитыкIэ, къэралыгъоми джащ фэдиз кыфыхигъэхъожыщтыгъ. Ау программэм ухэуца-гъэки сомэ мини 2-м нэсэу илъэсым зымытыкIэ, къэралыгъор кыбдэлэнэу щытыгъэп. КIэкIэу къэпIон хъумэ, программэм хэхьэгъагъэхэм ащыщ горэми кIэгъожыгъэу кыIуагъэп.

Зыгъэхъазырыгъэр СЭХЪУТЭ Нурбий.

имрэ янароднэ артистэу Ку-кэнэ Муратэ.

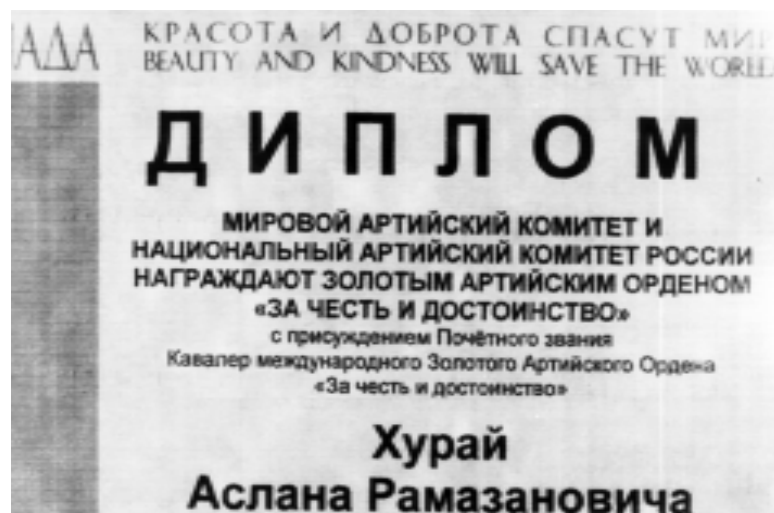
Артист ныбжыкIэхэм спек-таклэр къадэхъугъэу плъытэн плъэкIышты. Режиссерэу Хьакъуй Аслъани, артистхэми лъэшэу тызэрагъэрэзагъэр, тызэра-гъэгъушIагъэр, якъэгъэлэгъон-къэшIынхэм ренэу тызэражэ-рэр гъэзет нэклубгомыкIэ ятIо тшIоигъу. Ащ фэдэ къэгъэлэгъ-

гъонхэр непэрэ мафэм фэлорышIэх, тищыкIагъэх. Лъэпкъ театрэм икъэшIынхэр сыди-гъокIи мэфэкIых. Шъуимафэ-хэр мэфэкI зэпытынхэу, гъо-гу кыхьэ спектаклэу ыкIу-нэу шъуфэтэлэ. ХьаркIэ!

БЛЭГЪОЖЪ Мир.
Адыгэ Республикэм народнэ гъэсэнэгъэмкIэ изаслужен-нэ IофышI.

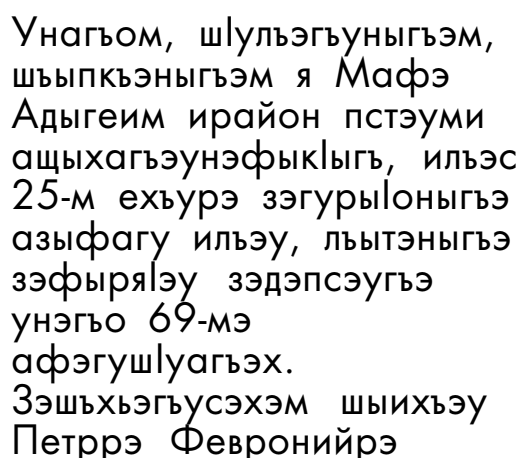
НЭХЭЕ Рэмэзан.

Унагъор зэкIэми

а, шIульэгъуныгъэм,
ныгъэм я Мафэ

апшъ

(Тикорр.).

Кандидатхэм апай

«Адыгэ макъэм»
иредакций.

Лэжыгыгъэшлур кюдырэп

Зикъэбар къэслотэшт унагъор зыдэлэжьэрэ мыл'кур адыгэмэ былым пстэуми апэ рагъэшэу, анахь агъэлаплэрэр ары. Шыпкэ, мы уахтэм ащ игугу бэрэ тшырэп, изэлугъэк'лэни ик'лэугъоеи к'ын кызырапы-кырэм кыхэк'лэу. Адыгэу зыныбжэ ил'эс 40-м нэмысыгъэхэм к'ын плыгъу мыхунэу зэралорэр бгъэшлэгъонэу щытэп. Ахэр къэзыл'фыгъэхэр ащ кыхэк'лэхуыи, кыхэтэджагъэхэу, ял'фыгъэхэм к'ын арамьгъэлэпгъунэу хысап зыфэзыш'ыжыгъэхэр ары. Ащ фэдэ къэлытак'лэм кык'лэк'ыжыгъэр зыфэдизыр къэнафэу ригъэжагъэми, ик'у шыпкэу зэхэфыгъэ зыхууштыр джыри къэсыгъэп.

Лэжыгыгъэшлур кыхыжыбыным, кылул'эжыбыным фэмыеу лэжык'ло тыди щыбгъотынэп. Джащ фэдэу дэгъоу тышыгъуаз чылэпхъэ дэим гъэбжэу зэрэтемыкырэм. Цыф хууштыри чылэпхъэ тэрэзым хэхыгъэн фае. Хъасэ ащ фэхуэрэр унагъор, ащ иджэнык'о ифэбагъ, ик'эбзагъ. Зы къаумэм юж адрэр итэу л'акъом кышызэ-к'лэпык'лозэ, ащ шышхэр унэгъо джэнык'ом егъэфабэх. Ащ ыпашхъэ щагъотыгъэ плуныгъэгъэсэнгырэр ары нэужым цыфмэ зэрахэхаштыри кызыра-хэк'ыжыштыри. А былымь ыпэрапш'лэу зэл'ытыгъэр унагъор, цыфыр п'луныр ык'и блэжыныр ары. А пстэури зэпыбгъэфэныр зы нэбгырэмк'лэ к'ыны мэху, ау узэдэлэжымэ, бын хъасэр бэгъошт.

Бэшлагъэп зызэхэсхыгъэр Адыгэк'алэ шыпсэурэ лэжык'ло кызырапык'лоу Бжыэшлэ Мэджыдэрэ ишхыгъусэу Аминэтрэ к'лэабэ зэралэр. Мы гушылэр апэ кызырэгъурылоштыр нэбгырэ зытфыхэу ары. Ау арэуштэу кыч'лэк'ыгъэп — Аминэтрэ нэбгырэ пшык'лэу ил'. Мэшэлахь!

Гушылэгу сафэху сш'оигъоу сызэк'лом, унагъом ышхыгъэу Мэджыдэ унэм исэу кыч'лэк'ыгъэ. Сыкызырэлэгуоу кысажэу шысыгъэм фэдэу кыспэгъок'ыгъэ. Сыдэу л'о фаеми, ежырырэ сэрэу ил'эс пчъагъэк'лэ узэк'лэлэбжымэ а зы совхозым тызэдыхэтэу тылэжыгъэ...

Унэм сызэхэм, ишхыгъусэу Аминэтрэ л'офыш'лэ шылэу кыч'лэк'ыгъэ. Лэшэу сыкызы-гумэк'ым, Мэджыдэ «Умы-гумэк'лэ, Сэфэр, ныори чыжэп зыдэшылэр» ылуагъ. Чырбыш унэшхо зэтэтэу зыч'лэсхэм пэмычыжэу щыт ащ ил'офш'лэп.

Аминэтрэ кызырапык'ыгъэ уна-

гъори унэгъо лужу. Бэми мак'лэми нэбгырих яунагъок'лэ мэху. Янэ-ятэхэр зыдэс къуаджэм шалытэхэу, шагъашлохэу ящылэныгъэ гъогу кырык'луагъэх. Ипшэшьэгъухэм ауж кымынэу Аминэтрэ инасып кыхыи Едэпсык'ое чылэшхом ик'лэлэ плугъэу Бжыэшлэ Мэджыдэ шхыгъусэ фэху. Ныбжык'лэхэу зэлук'лэхи, зэгурьлохэу, зэдиштэхэу зэдэлэжыгъэх. Унэгъошхом кыжхыгъэ к'лэлэцык'лэхэм яплунк'лэ, ялэжынк'лэ, яегъэджэнк'лэ Аминэтрэ л'офышхо ышлагъ. Чэщмычыи пчъагъэ ахэм адырихыгъэ. Ил'фыгъэхэр зыхэт к'лэлэхэм ямыхуапсэхэу, ахэм апэ мык'лохэмэ, ауж кымынэхэу ыплугъэх. Яцык'лугъом кышгъэжыгъэу ахэр, сыд фэдэрэ л'оф кырахыжыгъэми гъусэ зыфашыхэзэ, л'оф пш'лэни, узэрэк'лэнт'лэн фаери агурагъэлуагъ. Аминэтрэ исабий нэбгырэ 11-мэ яплун лэшлэхэу щытыгъэл, ау гушхо зилэ бзыл'фыгъэ ныбжык'лэм зы мафи ыгу къэк'лодыгъэп.

— Сыгу кыдызыщыгъэхэр зыпашхъэ сыхыгъэ сугуашэрэ сипшырэ, — ел'о Аминэтрэ. — Тхэм юж ахэр ары к'лэлэхэр сзыгыгъэплугъэхэр. Ушэтыплэмэ сапэлугъу бэрэ кыхэк'ыгъэ, ау кыныр кызытэзгъэк'луагъэп, сабиймэ яплун сщыгъупшэу такык'ыи кыхэк'ыгъэп.

— К'ыныбэ плыгъунэу щытмэ сплэгугъэ, — игушылэ кыпедзэжыи Аминэтрэ. — Бзыум фэдэу сатэубгуагъэу сабийхэр цыфы зэрэсшышхэм нэмык'лэ гупшысэ слагъэп. Сызфэмыгъахэр «Ахэр жугъэсагъэхэп» кызырэгъэлоныр ары. Джы сабыт'лу-шы зилэхэм ял'фыгъэхэр афэплужышхуэрэп. Енэгъуагъо к'ын амылэгъоу охтэ бажэ ахэм зэпачыгъэк'лэ, ары нахь, сыда зытехуэхуэрэр адыгэ унэгъуабэмэ сабыт'лу нахь къарымыхонь... Ренэу сызэгупшысэщыгъэр кыныр сизак'оу зэрэсымышхуэрэр, сэч нэмык'ыбэмэ ар зэралэк'лэпырэр ары.

Ныр зыхэт кыныр зыфэдэр зэхашык'ыи алэжык'ынэу ил'фыгъэхэр Аминэтрэ ыплугъэх. Ригъэсагъэх гулэгу кыфа-шынуэ, ежхэми азыфагу гуфэбэныгъэ илынуэ. Аналэ зэтетыжыи, зыр адырэм кыгъэгъунэн зэрэфаер атхыак'лумэ ригъэк'ыгъэп.

— Адэ, Аминэтрэ, к'лэабэ кызырэгъэжыгъэм уфык'лэгъожэу кыхэк'ыгъэба, ахэм атеплэбэныгъэ кыныр хъаулыгъу гъуагъэу плытэрэба? — сепул'чы ащ.

— Ащ фэдэ сыгу кыхыагъэп. Тхэм ынэшлур кысщыфагъ. Сыгу хуоршэрыгъэ зери-мылым кыхэк'лэу сш'оф псын-к'лэ кысфш'ылыгъэу сш'ош'ы.

Бжыэшлэ зэшхыгъусэхэу Мэджыдэрэ Аминэтрэ ямыхы-псэрэ унагъо Адыгэк'алэ дэмысэу кысщэху. Тхыаумфэ е мэфэк'лэ мафэхэм зым юж адырэр итэу, як'лэлэцык'лэхэри ягъусэхэу тымрэ нымрэ адэжы л'ал'фыгъэхэр кыдахэхэ зы-

хуык'лэ, кэлэдэсхэр яхуауапсэх. Ащ дэжыи узэу илэхэри ным щэгъупшэжыи. Ил'фыгъэхэм гъомылэ лэшлэу аригъэшхыштыр ымышлэу чэфым зэрехъэ.

Сабийхэр алэак'о теуцэфэхэ к'ын олэгу. Ау «унагъо» зык'лалорэр лэпк'ым хэхонь, зэш-зэшпхуэхэр зэдэлэжыи, зым зэшл'уимыхышхушт л'офыгъохэм к'лэлэ зэхэл'ыр пагъохыным пай. Сыда зымыуасэр о узк'лэхопсыштыгъэу, кыбдэмыху-гъэхэр уил'фыгъэхэм зэшл'уахыныр, лэпсак'лэхэр щылэныгъэм шашынхэр?

Мары зэшхыгъусэхэм як'лэлэхэу Заремэ Адыгэ к'эралыгъо университетыр кыуыгъэ, Асхад Мыек'опэ к'эралыгъо технологическэ университе-тыр, Марыет медицинскэ колледжыр къауыгъэ, л'оф ашлэ. Асланбийрэ Адамэрэ Ростов дэт к'эралыгъо университетым, Маринэрэ Иринэрэ к'лэлэгъэджэ колледжым ащэджэх. Аб-рек слесарэу, Артуррэ Алыррэ шоферэу л'оф ашлэ, анахык'лэу Амир я 8-рэ классым исэу еджэ.

Аминэтрэ л'фэн-п'оным к'ынэу пил'эгъуагъэр к'эралыгъом зэхыш'ык'ыгъэ, ордэнэу «Материнская слава» зыфилорэр кыфигъэшхошагъ. Ау арэп тын л'аплэу ежхэмк'лэ щылэр. Сабий 11 аплуи, алэжыи гъашлэм хэмык'ок'лэжыи лэуж дахэ къагъэнагъ, лэжыгыгъэшлэу рауыгъэм ылапсэ к'лодыштэп.

Бжыэшлэ Мэджыдэрэ Аминэтрэ анахь бай щылэп. Яунагъо сабий 11 кыхыжыгъэ. К'лэ-либлырэ пшэшьипплырэ ял'. Хъарырэ гушлугъорэ нэмык'лэ апэк'лэ кымык'лэу, ял'фыгъэхэм адэтхэжыгъэу бэрэ щылэнхэу тафэл'ало.

ХЪОДЭ Сэфэр.
л'офш'лэным иветеран.

Хъэлэжыуай.
Сурэтым итыр: **Бжыэшлэ Аминэтрэ.**

ГЪУК'ЛЭЛІ Нурбий

ЩЫНЭХЭЗЭ ЛІАГЪЭХЭР

РАССКАЗ

Шыжыыр пчэдыжы-пэм гумэк'лэу лэгузэгум кыт'ысхыи зыплыхыгъэ зэ-плэстхыжыгъэ. Ымышлэрэ гумэк'лэу мэк'лэ-мак'лэу хылыгъэу ыгу кыгуал'хэхэщыгъэ. Къарыунчэу зышыл'ыр бэшлагъэ, ау непэ фэдэу ыгу пишхоу, гумэк'лым пкыинэ-лынэхэр зэл'ыштэхэу зык'и кыхэк'ыгъэп. Лыжыыр шынагъэк'лэ арэп. Хъау. Ыгъэшлагъэми Тхэми афэраз, ау гъэшлэгъонэу къемыдэлужыгъэх, шхыаф-шхыафэу ыпкыинэ-лынэхэр зэхэзыхэу кышы-хууштыгъэ. Зэ ылапк'охэр утэбжа-гъэхэу пымытыж фэдэхэу кышы-хууштыгъэ... Л'акъомэ зышхыи ялагъ — фэбагъэх. Зырызэу ылапэхэр ыгъэхыа-гъэх — къэдэл'уштыгъэх. Зэ лэ сэмэ-гур пыл'ык'ыгъэу кышыхууштыгъэ, ау кы-лэтыныш, ылапэхэри ыгъэсысынхэ ылэжыгъэ. Арэу щытми, тхэл'эл'ур гум кыыригъахэу зыгорэ къехы-лэжык'ыштыгъэ.

Щэджагъо охуфэк'лэ кыт'лупшыным щыгугъэу зышыл'агъ, ежагъ. Ау пк'лэнтлэ чыылэр кытырик'лэу ыгу л'апсэ-к'лэ чыылэгу. Шхэныи тутыныи янэ-цыжыштыгъэп. Тутын чысэу илэ-шхыагъ члэгъ члэлым ыи кыеужы-штыгъэп. Шэн гъэшлэгъон хэл'ыгъэ лыжыым. Унэм исы зыхуык'лэ а чы-сэм ил' тутыныр ыгъэпсэуал'эщыгъэ, ау л'офышлэ к'луагъэу пхыашлэ зыху-к'лэ тутын гъэчэрэгъу гъэхэр хъазыр-

хэу зыдэлэ тыжыи к'эмланьыр ыгъэ-фэдэщыгъэ. Хъок'ыжыгъэу а к'эм-ланьыр зыгъэри кышлэжырэрэп, ау ятэ кык'лэныжыгъэмэ зэрашышхэр ышлэ-щыгъэ. Джы кызынэсыгъэм бгъэшлэ-гъонэу кызытэпк'лы, джащ фэдэуи «шк'ау» ригъалоу зэтэпк'лэжыи. Чы-сэр плэшхыагъым кыч'лэхыи, мак'лэу зэл'уихыи, ыпэ к'лэхыи ригъэзыхыи епэ-мыгъэ, ау ымэ зэхышлагъэп. Лыжыым гулэ кышлагъ хъадэгъур кызырэгъэ-гъэр.

— Нуу... А нуу! — шхыгъусэм еджагъ. — Къэсыгъ...

— Хэт къэсыгъэр, лыжы?

— Хъадэгъур...

— Делэгъэхэр умыл'ох. Къэуугу-пшысыгъэр сыд шыш? Тхэм ушы-щынэрэба? Ащ щэху ар зышлэрэ щылэп.

— Шагум сипшыгъэмэ зыгорэ сплэ-гужыи, нахышлур сыхуынк'и мэху. — Тауштэу ар сыулочынуэ кы-пшыхура? Гъунэгъум сыкъемы-джэштмэ.

— Титыу исымэ къедж, сэри сплэ-гужыи.

— Исын фае, шагум лэо-л'ау дэ-тыгъ.

Гъэтхагъэ, ау джыри шагу хыайуан-хэр л'ахъом дафыштыгъэхэп. Мэк'у цлэнтхуафэу к'энанэжыгъэхэр былым-мэ арагъэшхыжыштыгъэх, шагухэр даукъэбзык'ыштыгъэх. Ныом, ху-нэ-мэ ашхыгъэ шал зэхэзыгъэр зыты-риубгъуи, пчэр кыфимышлыжэу гъу-нэгъум пык'луагъ. Гъатхэм ижы к'а-бзэ етлэ джэхаш'ом кырычыи, псы-нэклэчыи фэдэу зэхашлэу унэм кы-рил'эсагъ. Лыжыым жыи ык'удыи, гъ-

ау ыпэрэм фэдэу тхыабылыр ыгъэ-учылатэу зэхышлагъэп. Титыу л'уфэ-фык'лэу къэсыгъ.

— Гъатхэм л'офэу кыт'фихыи-идэхыи тигъэлэгуужырэрэп, — тхы-усыхагъэ гъунэгъур. — Сыда къэху-гъэр, нахышлур ухуыгъэу плыштыгъи...

— Тэ тлорэр зы, адрэм ылорэр шхыафы.

— Адрэм ылорэ пстэури агъэцак'лэрэп. Зэгу зэ, умыгул'. Моу зыгорэ кып-тесыубгъошт, армэ чыылэтэгъащ.

Ныом клор кыхыи лыжыи кы-риубгъохыгъэ, пхэнтлэклэу шхыакохэр риххи лэгуцыи тыригъэуцагъэх.

— Джар хуи, — ылуагъ гъунэгъум, лыжыи кыгъэтэджи к'луауцозэ.

Риши псылпэм ынэгъу фэгъэзагъэу ыгъэт'ысыгъ.

— Ау ащк'лэ хууштэп, лэзак'лом къе-джагъэмэ нахышлур.

— Ащи тыкъеджагъ, ефэндыри кып-фэтцагъ. Ашлэрэ щылэп. «Псэунэу фае-мэ, хуужышх» алуи хыкыжыгъэх. Хэтэ псэунэу фэмыер? Делэгъэхэр алох... — ныор хыпшагъэ, етлэнэ лыжыи зыкыфигъази езэщыгъэу кыпшхыгъэ-хыу, ымак'ыи лэтыгъэу кыуепч'ыгъэ: — Тара анахыу узырэр?

— Зэк'лэри зэфэдэ. Къецак'эу узы-рэрэп, ау лэу ск'лэтыр зэк'лэ дыомэ клэшугъэу кыпшхыгъэхыу, зырызэу ск'лэзых. Шхыэри мэуназэ. — Тлэклү-рэ зи ымылоу шыи, етлэнэ кыхи-гъэхыжыгъэ. — Гъэтхэ л'офш'лэгуи

(Кык'лэлыклорэр я 5-рэ н. ит.).

(КъызыкълэыкЛорэр я 4-рэ н. ит).

усымэдженэри тхыамыклагъоба. Цыф-мэ уауджэгун.

— Ахэм уямыгупшыс. Къызэмыгъэкуалэх... — Титыу чысэр къышти тутыныр ыгъэчэрэгугъ. Зэкигъа-ни лугъоу ыкъудыигъэр клодыгъэу тлэ-клурэ шысыгъ. Етланэ лужоуу къы-дигъэкълэжы, ллэжым къеупчылгъ:

— Пкъудыина?

— Къаштэ. Зэ сеплын.

Гъунэгъум тутыныр ылыгъэу ллэжым ыкъудыигъ, ыклоцккэ зэрицагъэм тетэу, зэшлуитхъэу пскэныр къыригъэ-жыагъ.

— Хъухэштэп ар! Хъугъэ адэ. Егъэ-зыгъэ лофа мыр, — гъунэгъум туты-ныр зэккхыахыгъэ.

— О уитутын сыдигъоккк нахъ хэ-фагъ. Ау пфэкъудыифэ пкъудын фае нахъ, амалыр щымылэжымэ пккэ илэжэп. Ыми зэхэсшлэжырэп, — тхыаусыхагъэ.

Зи амылоу тлэклурэ шысыгъэх.

— Сыклон сэ, хъайуанмэ тлэклэ къастынышъ, сыкъэкълэжын.

Гъунэгъур клэжыгъэ.

— «Лъыр склэшъугъэм фэд» оло, — клэгупшысыхыахыгъэу ныом гыеныр къырегъахъэ. — Умышхэу къарыур тыдэ къипхыштэ? Тхыамафэ хъугъэу шыным плупэ шыогъэзые. Атакъэр тэгъэуклы. Мыхъуми лэпс стыр уешъон.

— Ищыклагъэп. Сымышхэу хъаулиеу пшлоклодышт. Ккэлэхэр къаклохэмэ афукл.

— «Ккэлэхэр, ккэлэхэр» плэзэ пхъон-тэжъ зэтеулубагъэм фэдэу тыщыб-гъэлагъ. Затетыуклэжыу. Тыдэ шылэха

ЩЫНЭХЭЗЭ ЛЛАГЪЭХЭР

РАССКАЗ

ГЪУККЭЛЛ Нурбый

а ккэлэхэр? Шъхъадж ышъхъэ фэ-шъхъаф лоф ямылэжыу къалэмэ адэ-сых. Ашли агъахы щымылу. Пхъэ-хэп, чыхэп, мэкъу алонэп, козын ра-тхъунэп. Къызыккхэклэ унэр къаунэ-кышъ, мэкълэжых.

— Сыд пшлэщтыр, джары шылаккэу шылер. Зэнэцхэрэ шылаккэм игъэрых. Тэ тизакъоп, зэрэчылэу яккэлэхэр къалэм екълэжыгъэх. Ау зыщымыгъэгупш, зыгорэ зэрэхъоу нахыккэр къэщэжъ. «Уятэ ылуагъ» ло. Фэгъэпыт. Ащ шы-лаккэр нахъ ешлэ, адрэхэр, о уилуагъэу, зэрэбылымхэ шылэп. Мыхъухэ хъумэ псы къыфэзыщэин исын, уизакъоу унэм зыккымыгъан.

Ныор хэцэтэки, шъхъэтэхъо цы-пэмккэ нэпсыр ккльэккыккыгъ.

— Ахэр шылэхэзэ ллагъэх, — са-быимэ афэгъэхыгъэу, ау ллэжым зэхимыхъу ныом зэриложыгъ.

— Сищазымэхэр нахыккэм къы-фэгъанэх. Адыгэ палор атыжы хэ-

бзэп, ау гъунэгъум етыжъ. Ащ хъа-дагъэр нахъ зэрихъащт, дыуахъхэри шэн-хабзэу шылэхэри ешлэх. Сызыгъэ-пскыжырэм тутынылэ чысэр етыжъ. Сыхъат зэтэгъэпккэу силэр о ккыз-фэгъан, пщэжымэ зыгорэ рыпщэ-фын. Шъхъатэхъо е джанэ пфэхъун. Пхъэшлэ лэмэ-псымэхэр Дадуккъом етыжых, ащ къакъыр унашъхэр ыгъэ-тэрэзыжышт. Тызэзэгъыгъахэу шы-тыгъ. Адрэхэр хъажы-быжых, узы-фаем етыжых.

Ллэжым гъашлэр зыщыхыгъэ ща-гур гупсэфэу къыпллыхыагъ. Тыдэ плыагъэми, ыккучацлэ зыхэмыл пкъы-гъо ыллэгъуштыгъэп. Чыиф унэжъ цыккыр, къакъырыр, кон ебагъэр, чэ-тэщыр, чэтэмы псышъуалъэу пхъэ ккыхэм афыхуипкыгъэр... Ылпэрэм фэмыдэу, а пстэуми гукъэккыжыу ахэлтым ккызккэмылэжырэ гур агъэгущлоштыгъ, ккучацлэ горэ ккыхиль-хъэщтыгъ.

— Гъашлэр зы мафэ фэдэу ккучагъэ, — ллэжыр хъапцагъэ.

— Гъэшлэгъонхэр къэолох. Гъунэм унэсыпагъа? Ухъужынаба? — ныом гупшысэр къызэппыгъэу.

— Хъадрыхэ сыщыхъужышт. Моу гъунэгъур умыгъэгумэккэу унэм си-щэжъ. Жыым псынккэ сыккышылгъэ фэд.

Ныор ккэуцуи ллэжыр цыккы-цы-ккэу унэм рищэжыгъ. Плэм хигъэгъоль-хъажы, пщэрыхъанэу хъакум ккэ-рыуцуагъ.

Мафэр пчыхъэм фэккучагъэу гъунэ-гъур ятлонэрэу къэккучагъ. Ллэжым ылу дэгъэзыагъэу ыпэ псыгъо къупшъхэр ккыхифэу, ыжэ зэккэгъэзыгъэу шы-ллыгъ. Ккышъоми зызэблхыуи, гъо-жы хъугъэ. Ныор зыгорэхэм яплэст-хъэу хъакум ккэлырытыгъ. Гъунэгъур ллэжым ылъакъомэ, ылэмэ ялагъ. Чылагъэх. Ыланлэ ригъэпллыхыгъ, ау къэхъыагъэп. «Зыгорэ хъугъэ» ылуи къэгумэккыгъ, гулэм хэтэу ищыклагъэ-хэр ныом къыригъаштэхи, хэцлуккы-зэ гъунэгъум хъадэр ыгъэпллэжыгъ. Макъэр ылэтымэ, ригъэлыхызэ, гушы-лэмэ азыныккэрэ ышхыжызэ дыуа-хъэ ккыхыгъ. Етланэ гупсэфэу ккы-луагъ:

— Гъэшлэгъонба, хъадэгъур къызэ-рэсыгъэр ыгуккэ ккышлагъ. Мы Тхъэр сыхэу лъэша!

Ныом утхындзэрэм фэдэу зэккэ-сысэу мэкъэ псыгъоккэ гыныр ккы-хидзагъ.

— Сыклон сэ. Палори ккызыщыс-лээн, гъунэгъухэми макъэ язгъэлун. Зыгорэхэр лъфыгъэхэм алъызгъэккэ-ных, — къэтэджыжызэ ккылуагъ гъу-нэгъум.

Михаил ЛЕРМОНТОВ

1831-рэ илээсым ищылэ маз

Пщэгъо нэгъыфхэр къыщэмаккэх,
Аджал мыгъожыр о уашъхагъ,
Ккэрыккэу сэ ккысшъхыарыхагъ
Блэккыгъэм илхэм ящылаккэ.
Ккысэджэх, сызэрагъэхъуапс,
Ккэло ордэ — адесэгъаштэ,
Сыбгъэгугъу тхыагъом зэллэштэ,
Ау зэллэккыныр симыхабз, —
Ымакъэ тинэллэхъ шылаккэ
Сиорэд шыщ мыхъуным пай,
Ккэмыккыжынуу сэ сыфай
Сыгу цыфхэр, яккын шлум ыпаккэ.
Сыгу ккэмыккынуу нэлэп щэхъу
Зыдэщымылуу тэ тигъашлэ,
лэллэ цэнэутккэ зыккыпхашлэ,
Гъэпцлэныр насып гъэунэхъу.

Хыорхэмрэ цлыфхэмрэ

Зым зыр ккэлыккэозэ,
мачъэх хыорхэр,
Зэхэпхэу амэкъэ дэгугъ;
Джаш фэдэу мэхъанэнчэхъу
цлыф купхэр
Маккх, ихыгъэу абгъэгугъ.

Ау хыормэ ягъэр ыккк ячъылу
Сыд жьорккыккк ккыуамытын;
Псэ ялэнэу фаех цыфхэр... Сыд ялэр
Мыл чылар абгъэгугъ дэллын!

Сызыфаер

Сыд пай сымыбзыу сэ,
сымышшоф къолэжъ,
Сашъхагъ шыбыбыгъэу тэмэгъэжъ?

Сыд пай сфэмылэккэрэ
ом сыщыбыбын,
Сызэрэфэаеу сышъхъафитын?

Ккыхъаплэр, ккыхъаплэр
сыгуккэ сфэтэхъагъу,
Слэпсэ чыжъэ игубгъо щэбагъу.
Пытэллэ нэккым пщагъоу
къушъхъэм ышъхагъ
Яхъадэу члэлхэр ащыгъупшагъ.

Егъэшлэрэ дэпкъым
лэпккэ мэлур пылгагъ,
Чэтэ улъыигъэр ащ пэблагъ,
Мэлум, чатэм ашъхагъ сыщыбыбэтэн,
Ателъ сапэр стэмэжъ рифыжъэн;

Шотланд арфэм ибзэпс сэ сытелэбэн,
Макъэм унэр зэккэ зэллэштэн;
Зым седэлун, адрэм сыккыгъэушын,
Ккэжъаплэм фэдэу щигъэтыжыын.

Ау сигухэлхэм, тхэллэлум пккэ ямыл,
Насып хабзэр пхъашэшъ, о зыщыл.
Сэррэ сыхэккэу луашъхъэхэмрэ азыфагу
Иль мыухыжъэу хы агурагу.

Зэолл лэбланэхэм яужырэлл
Иккэдыплэу хымэ осым хэлъ;
Мыщ сыккыщыхъугъ,
ау сэ сыгу мыщ шымылагъ...
Сыд пай бзыу тамэ сэ симылагъ?

Ордэ

Тхэллэ гъожыр фыртынэм ыпэккэ
Ккутамэм еутэккы;
Тхыамыклагъом ыпэккэ
Гу мыгъор мэккэзэзы.

Ащ фэдизэу сыд хэлъ
Жыбгъэм ситхэллэ заккэ
Чыжъэу, чыжъэу ыхъымэ;

Гухэккы ар щыхъушты
Ккэутэмэ джашъом;

Сыд пай зэщын ккэлэ зиккэмыщэр,
Мыгъуагъэккэ хымэ хэккым
Игъашлэ щихъынэу хъугъэмэ?
Гукъао щыхъушты
Ар пшъэшъэ дахэм?

Гъэшлэ лэгубжъ

1
Гъэшлэ лэгубжъэм техъуплэн
Тынэхэр зэфэшылгъэу,
Идышъэ нэз ккызэхэтшлэн
Щыугъэ зыккышылгъэу;

2
Аджалыр ккэсымэ, тынэгугъу
Пэлухъор теккэдыккы.
Тхыагъоу дэллыгъэр тэ тыбгъэгугъу
Пккэнчъэу ккыдэдджыккы;

3
Джашыгъум — тэ тинэрылгъэу —
Дышъэ лэгубжъэр нэккы,
Итыгъэп ащ нэллэхы щэхъу,
Тимыагъэу ккычлэккы!

Ккэрыккэу титло тызэлуккэгъ...
Ау шытыгъэп тыккэпшлэжынуу!..
Илэсхэм тызэхаккэлагъ,
Ныбжыи ккытфамыгъэзэжынуу.
Нэшло-гушлуагъо уинэпллэгъу
Ккэлыжъэп, ащ сегъэгумэккы.
Ахъ! Ори, сэри, синибджэгъу,
Тфашылгъ тигъашлэ ккынхэм ккэккы!..

Жъуагъо

Ккээнэф, ккээнэф,
сашъхагъы иты жъуагъу,
Сыуажэу о чэц ккэс серэгущлуагъу;

Уинурэ цыккы мэзахэм ерэбэн,
Илэнэу сигууэ сэ ккыккэлэн;
Зыккыпфегъахы чыжъэу сигухэлъ,
Тхыагъор ыккк гупсэфыр сыбгъэгугъ дэлъ...
Машлор зыкккз нэллэгъу

ккэсыубытыгъ
(Сэ ащ силофэу зи хэмыллыжыгъ),
Ощ фэдэу ащ сыфэбыбыныр игъу;
Мыхъунэу щытми —
слээгъумэ сшлоигъу...

* * *

Лытэ о гугъэр пккыхылылгъэу,
Мышъыпккэр хыкум ккыпфэрэхъу,
Яшъоубзэгугъу пшлэшъы умыгъэхъоу,
О пшлэшъы гъэхъу сишлулгъэу.

Гум хэлккэ ащ фэдэ шлулгъэгъур,
Сэ синэпллэгъоп ош нэмыкк.
Сэ зыфэзгъашлорэу гуккэгъур,
Сыдрэмккк о умэлэлч.

Тхыауегъэллэу!

Тхыауегъэллэу!..
Тыгъуасэ сыгу ккыпфиллыр,
Сиуси о умыщхэу алыпхыгъ;
Ау сигу тырыгъэ зи хэмышылкыгъ,
Ккызгурылугъэшъ

нэшлошылгъэу пхэллыр:
Тхыауегъэллэу!
Нэмыкк хэгъэгугъу шылугъ о уидэхэгъэ,
О уилушыгъэ ыккк уинэпллэгъу
Сэ сыгуи, спси ренэу ашлогуккэгъу,
Ау ккысэмылу ккыпхадэу о мэхэгъэ:
Тхыауегъэллэу!
Гъашлэм зыщысишлугъом сэ сыфаеп:
Пфилпыккхэрэ нахыбэ сымышлын,
Уигъумыгъугъэ гуаоу зэхэсхын,
Уккысккэнаккэу ккысэплоним пае:
Тхыауегъэллэу!

Зэзыдзэккыгъэр
ПЭНЭШЪУ Хъазрэт.

«Гъогоу къэсклугъэм сырыраз»

Джары ыlorэр ищылэныгъэ гъогу рыплъэжъэз республикэм щызэ-
лъашлэрэ цыфэу, партийнэ ыкли советскэ лофышлагъэу Дыбэгъо
Кимэ. Ар илэси 10 партием и Кошхъэблэ райком исекретарыгъ,
райисполкомым илэс 13-м ехъурэ итхьамэтагъ, илэситло
гъэсэныгъэмкIэ райисполкомым иотдел ипэцагъ. ЕтIанэ Мыекъяупэ
зыккыызегъэзжым, цыфхэр социальнэу къэухъумэгъэнымкIэ Ми-
нистерствэм игъэпсын хэлэжъагъ.

Кимэ фэгъэхьыгъэ къэбар заулам щыщэу тIу сщымы-
гъупшэу бэрэ сыгу къэкIыжъы.
Район пащэу егъашIэм щытыгъэ
лэу, Мыекъяупэ къэкIыжыгъэу
лоф щызышIэрэр мафэ горэм
къэлэ бэдзэрым дахъэу чы-
жъэкIэ алъэгъугъ Кошхъэблэ
районым къыкIыгъэ лIы хэкIо-
тэгъитIумэ. «Кимэ сэлэм ет-
хыщт, тылуымыкIэу дэдгъэкIы-
жыщтэп» алуи, литIумэ языр
зы дэхъэгъум, адрэр ятIонэрэ
къэлапчъэм алууцагъэх. Ежа-
гъэх, Iукагъэх, сэлэм рахыгъ,
лIым ищылэклэ кIэупчIагъэх,
гушIуагъэх. Ащ тетэу Дыбэгъо
Кимэ райисполкомым итхьа-
матэу зыщэтым механизатор-
рэу лоф зышIэщтыгъэ литIумэ
зарагъэлъэгъугъ.

Сэ сегупшысагъ ыкли урайон
пэцагъэу цыф къызэрыклэмэ
уальэгъу ашIоигъоныр згъэ-
шIэгъуагъэ...

Джыри зы къэбар.

А лъэхъаным газ щылагъэп,
цыфхэм пхъэкIэ унэхэр агъ-
плъыштыгъэх. Къын хэт цы-
фыр пащэм играфик емылIы-
тыгъэу ыдэжъ кIоти, зыгъэ-
гумэкIырэр рилоштыгъ. Ныо
егъэзыгъэу тхьаматэм дэжъ
къэклауагъэм гъэстыныпхъэ иа-
гъэп, ыкIо лэжъэшхуи имыIэу
хьапсым чIэсыгъ...

Кимэ ныом псынклэу пхъэ
фаригъэцагъ, ыкIо лажъэу илэ-
ри зэригъэшIагъ, хьапсдэхэр
зыIэ ил лIым дэгущыIагъ,
пщыныжъыр нахъ псынклэ
пшын плъэкIынэу къычIэкIыгъ.
КIалэр янэ дэжъ къатIупщэу
рагъэжъагъ... Ныор опсэуфэ,
Кимэ Тхьэм къыфелъэлугъ.

Ащ фэдэу къын хэт цыф-
хэм IэпыIэгъу зэрафэхъушты-
гъэр, ахэм ягукъанэ къыгуры-
лон, гукIэгъу афишын ыльэ-
клэу зэрэщытыгъэм паенкIи
хъун уехъопсэнэу унэгъо дахэ
зыкIилэр, жышхъэ мафэ къы-
зыкIекIлугъэр.

Цыфыр гъогу хьылъэу зэпи-
чыгъэм нахьыбэрэмкIэ епсы-
хъэ, нахъ пытэу щылэныгъэм
хигъэуцоу хабзэ. Ащ фэдэу
къын зыльэгъугъэмэ ащыщ Ды-
бэгъо Кимэ. КIэлэцIыкIу дэ-
дэу ятэ заом ащи, мэзищ на-
хьыбэрэ ащ хэмылэжъагъэу
Мэсхъудэ къаукIы. Ар агъэ-
ежъыгъэ нахъ мышIэми, кIэ-
лэцIыкIур ятэ къыгъэзэжъы-
ным бэрэ щыгугъыгъ, ежагъ.
Ау къыгъэзэжъыгъэп, ыльэгъу-

жыгъэп. Зын къылыфгыпIлI
хъухъу кIэлэцIыкIухэр къэна-
гъэх. Кимэ цыкIу дэдэзэ
унэгъо лофым, лIы лофым
акIэуцагъ. ФэлъэкIыштымкIэ
янэ илэпыIэгъугъ. Iэдэб хэлъэу
еджагъ. Унэгъошхоу зятэ зи-
мыIэу къэнагъэхэр зэрысым
Совет хабзэм зэошхор амы-
ухызэ IэпыIэгъоу сомэ 600 къы-
ритыгъагъ. Ар а лъэхъаным
ахъэщхуагъ. КIалэм анахъ

ным пэцэ IэнатIэхэр щегъэ-
цакIэх.

Райисполкомым ипащэу лоф
зишIэгъэ илэсхэм районым
хэхъоныгъэшхохэр ышIыгъэх.
Къоджэ гупчэм пэмычыжъэу
теплъаджэу щыт чыпIэр агъэ-
гъушъи автовокзалышхо ашIыгъ.
Унэгъэ цыкIоу щытыгъэм ычы-
плэкIэ шапIи хэтэу автовок-
зал зэтэгъэпсыхъагъэ сабыеу
гъогу тетхэм яфэло-фашIэхэри

тыралъхъагъ. Темыр-Кавказ
мэшIоку гъогум илэшхъэтет-
хэм районым ипащэхэм зы-
фагъази къуаджэм мэшIоку
гъогур къыдэмыхъэу ашIын
альэкIыгъ. Ар илэс пчъагъэ-
рэ цыфхэр зыкIэхъопсыгъэ
лофэу зэшIохыгъэ хъугъэ.

Дыбагъом илэшхъэтетыгъом
район гупчэм итеплэ зэкIужъ
хъугъэ. Ащ изэтэгъэпсыхъан
район пащэм ыналэ ренэу те-
тыгъ. Къалэхэм зэрашIырэм
фэдэу Кошхъаблэ очиститель-
нэ псэуалэхэр, канализациер
цагъэпсыгъэх. Симэдджэщыр,
кIэлэцIыкIу Iыгыплэхэр, шапIэ-
хэр, гъомылэпхъэшI предпри-
ятиехэм ялофшIэн райисполко-
мом инэплъэгъу ренэу итыгъэх.

Лабэ ыкли Щэхъураджэ къы-
дэкIыхэмэ Кошхъэблэ районым
ичIыгулэжъхэм, къоджэдэхэм
зэрарышхо къафихъыштыгъ.
Райисполкомым иунашъокIэ а
лофым фэгъэзэгъэ цыфхэм ло-
фыгъор зэшIуахыгъ ыкли илэс
15 — 20 фэдизырэ псым цыф-
хэм зэрар арихыгъэп. А лоф-
гъоу зэшIуахыгъэм пае Моск-
ва къыкIоу СССР-м и Граж-
данскэ оборонэ ыкли МЧС-м
къабгъодэкIоу щытхъу тхылъ-
хэр район пащэхэм къафагъэ-
шъошагъэх.

Илэс пчъагъэу районым,
етIанэ Мыекъяупэ къызэкIо-
жым цыфхэр социальнэу
къэухъумэгъээнхэмкIэ Мини-
стерствэм лоф зашешIэм Кимэ
къэралыгъо тыныбэ къыфа-
гъэшъошагъ. Ау ахэм яхьы-
лагъэу къэбархэр къылотэнэу
лIым икIасэп. Кимэ игуапэу

зигугъу къышIырэр ятэ заом
хэкIуади, къышхъащыт щы-
мыIэу, къыным хэтэу къызэ-
рэтэджыгъэм бэмэ зэрафи-
гъэсагъэр ары. Ежъ къынэу
ыльэгъугъэр щыгъупшагъэп. Ар
къыдилытэзэ, цыфэу гумэкI
хэтым ишIуагъэ ригъэкIынэу
ренэу фэягъ.

Кимэ ятэу Мэсхъудэ къуа-
джэм Совет хабзэр щыгъэ-
псыгъэнымкIэ зыльэкI къэзы-
мыгъэнагъэхэм ащыщ. Непэ
къызынэсыгъэм ари шIуклэ агу
къэкIыжъы. Ащ фэдэу Текло-
ныгъэр къызышIыдахыгъэ ма-
фэр зыцагъэмэфэкIыр горэм
Кимэ заом хэлэжъагъэу Лэ-
шэпсынэ дэхэр ыугъойхи псэ-
пэ-гуапэ хэлъэу хагъэунафы-
кIыгъагъ. А лъэхъаным къы-
ралогъагъ «Тхьэм уегъэпсэу,
уятэ фэдэу уогъурлыжъ (хьа-
лэл, бэрэчэт), укызыхэкIыгъэр
бгъэгъошагъэп» алуи.

Кимэ пыплъхъан щымыIэу
унэгъо дахэ ышIагъ. Ишхъэ-
гъусэрэ ежъыррэ сабыиплI зэ-
дагыотыгъ ыкли зэдапIугъ. Зэ-
кIэми апшъэрэ еджапIэхэр
къаухыгъэхэу ясэнхъаткIэ мэ-
лажъэх. Ыпхъу илэс пчъагъэ
хъугъэу Москва лоф щешIэ,
IэкIыб къэралыгъуабзэхэмкIэ
регъаджэх. Ащ исабыйхэри
еджагъэх, алъэ теуцагъэхэу
Москва лоф щашIэ. Кимэ ыкIо-
хэм инженерхэр, агроном-
хэр, юрист IэнатIэхэр яIэх,
унэгъо дахэхэр ашIагъэх.

Ятэ заом кIо зэхъум «пшъэ-
шъэжъыехэр унагъом ары-
хъанхъэш, зэбгырыкIыштых,
кIэлэцIыкIу закъом шъхъащыты-
ни имыIэу къэсэгъанэ» ыло-
гъагъэу Кимэ къыфалотэжъы-
штыгъ. А кIэлэцIыкIоу ятэ зыгу
къыфэгъуштыгъэм текIыгъэхэм
унэгъо пчъагъэ ашIагъ.

ИлэсыбэкIэ узэкIэлэбэжымэ
Дыбэгъо лэкъошхоу кавказ
заом ритэкъухъагъэр зэргъо-
тыжъынэу ренэу Кимэ кIэхъо-
псыштыгъ. БлэкIыгъэ илэс
зытIушым Черкесием, Къэбэр-
таем, Адыгеим джы Дыба-
гъохэр ащызэкIокIэх. Къаклэхъу-
хъагъэхэр нахъ зэрэшIэнхэм
пае ныбжыкIэхэр зэхашъх.

Кошхъэблэ районыр зызэ-
хашагъэр илэс 75-рэ зэхъум
Дыбэгъо Кимэ райисполко-
мом итхьамэтагъэхэм анахьы-
бэрэ а IэнатIэр зэригъэцэкIа-
гъэм, а лъэхъаным районым
гэхъагъэу ышIыгъэхэм апае
«Районым ицIыф гъэшIуагъ»
зыфилорэ щытхъуцIэр къыра-
пэсыгъ.

Непэ Дыбэгъо Кимэ илэс
80 мэхъу. Ипсауныгъэ къызэ-
щымыкIоу джыри илэсыбэ-
рэ псэунэу ащ тыфэлъало.

СИХЪУ Гошнагъу.

мэфэ дэгъоу ыгу къэкIыжъы-
рэмэ ар ащыщ. Ащ тетэу Со-
вет хабзэр чыпIэ къын ит
унагъохэм аделэщтыгъ.

Лэшэпсынэ еджапIэм ыуж
Мыекъяупэ кIэлэегъэджэ учи-
лищым чIахъи дэгъу дэдэу
къыухыгъ. КIэлэегъаджэу зы
илэсрэ лоф зешIэ нэуж нэб-
гырэ 11 хъурэ кIэлаклэмэ ахэ-
тэу Мыекъяупэ институтым
чIэхъанхэу къэклауагъэх. Купым
щыщэу Кимэ закъу чIэхъан
зыльэкIыгъагъэр. Институтыр
илэсищкIэ гъэпсынклэгъэ шIы-
клэм тетэу кIалэм къеухы.
ЕджэпIэ анахъ инэу районым
итым директорэу лофшIэныр
щырегъажъэ. А лъэхъаным
еджапIэм классхэр фикъу-
штыгъэхэпти, апшъэрэ клас-
схэм арысхэр, кIэлэегъаджэ-
хэр игъусэхэу саман мини-
тIум ехъу паупкIыгъ. Еджа-
пIэм классхэр къыпашIыхъа-
гъэх. ТIэкIурэ лоф ышIагъэу
кIэлэ чаныр гъэсэныгъэмкIэ
райисполкомым иотдел пащэ
фашIы. ЕтIанэ партием ирай-
ком исекретарэу агъэнафэ,
ащ ыуж райисполкомым
итхьаматэу мэлэжъэ. ЗэкIэм-
кIи Кимэ илэс 23-рэ райо-

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Зыныбжь имыкьугъэхэм аналэ атырагъэтынымклэ лoфшлэным изэхэщэн ехыллагъ» зыфилорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2014-рэ илээсым мэкъуогъум и 25-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Зыныбжь имыкьугъэхэм аналэ атырагъэтынымклэ лoфшлэным изэхэщэн ехыллагъ» зыфилорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Зыныбжь имыкьугъэхэм аналэ атырагъэтынымклэ лoфшлэным изэхэщэн ехыллагъ» зыфилорэм ачылпэклэ «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэклэкло къулыкъоу гъэсэныгъэм ыльэныкъоклэ къэралыгъо гъэорышлэныр зыгъэцэклэрэр» зыфилорэр тхыгъэнхэу;

1) я 2-рэ статья:

а) а 1-рэ лaхьым хэт гуцылэхэу «гъэсэныгъэм ыльэныкъоклэ Адыгэ Республикэм игъэцэклэкло хабзэ икъулыкъу» зыфилорэр ачылпэклэ «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэклэкло къулыкъоу гъэсэныгъэм ыльэныкъоклэ къэралыгъо гъэорышлэныр зыгъэцэклэрэр» зыфилорэр тхыгъэнхэу;

б) я 2-рэ лaхьым хэт гуцылэхэу «гъэсэныгъэм ыльэныкъоклэ Адыгэ Республикэм игъэцэклэкло хабзэ икъулыкъу» зыфилорэр ачылпэклэ «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэклэкло къулыкъоу (нэужым зыныбжь имыкьугъэхэм аналэ атезыгъэтыр чыплэ къулыкъухэр тлозэ дгъэклошт) гъэсэныгъэм ыльэныкъоклэ къэралыгъо гъэорышлэныр зыгъэцэклэрэр» зыфилорэр тхыгъэнхэу;

2) я 4-рэ статья:

а) а 1-рэ лaхьым ия 1-рэ абзац хэт гуцылэхэу «гъэсэныгъэм ыльэныкъоклэ Адыгэ Республикэм игъэцэклэкло хабзэ икъулыкъу» зыфилорэр ачылпэклэ «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэклэкло къулыкъоу гъэсэныгъэм ыльэныкъоклэ къэралыгъо гъэорышлэныр зыгъэцэклэрэр» зыфилорэр тхыгъэнхэу;

б) а 1-рэ лaхьым ия 4-рэ пункт хэт гуцылэхэу «психологэ-педагогическэ ыкли медикэ-социальнэ» зыфилорэр ачылпэклэ гуцылэхэу «психологэ, педагогическэ, юридическэ, медицинскэ ыкли социальнэ» зыфилорэр тхыгъэнхэу;

в) а 1-рэ лaхьым ия 8-рэ пункт хэт гуцылэхэу «гъэсэныгъэм ыльэныкъоклэ Адыгэ Республикэм игъэцэклэкло хабзэ икъулыкъу» зыфилорэр ачылпэклэ «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэклэкло къулыкъоу гъэсэныгъэм ыльэныкъоклэ къэралыгъо гъэорышлэныр зыгъэцэклэрэр» зыфилорэр тхыгъэнхэу;

г) а 1-рэ лaхьым ия 9-рэ пункт хэт гуцылэхэу «Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцугъэ» зыфилорэр ачылпэклэ гуцылэхэу «федеральнэ хэбзэгъэуцугъэ» зыфилорэр тхыгъэнхэу;

д) а 1-рэ лaхьым ия 10-рэ пункт хэт гуцылэхэу «гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ учреждениехэу, цыфхэр

социальнэу ухъумэгъэнхэм фэгъэзэгъэ учреждениехэу, цыфхэм япсауныгъэ къэухъумэгъэным фэгъэзэгъэ ыкли нэмыкь учреждениехэу» зыфилорэр ачылпэклэ гуцылэхэу «гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ, медицинэ организациехэу, социальнэ фэлo-фашлэхэр зыгъэцэклэрэ организациехэу, джащ фэдэу клэлэцыкьлэ ибэхэм ыкли ны-тыхэр зышъхьарымытыжхэм ялофыгъохэм афэгъэзэгъэ организациехэу ыкли общественнэ организациехэу» зыфилорэр тхыгъэнхэу;

е) а 1-рэ лaхьым ия 12-рэ пункт хэт гуцылэхэу «Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцугъэ» зыфилорэр ачылпэклэ гуцылэхэу «федеральнэ хэбзэгъэуцугъэ» зыфилорэр тхыгъэнхэу;

ж) я 2-рэ лaхьым ия 6-рэ пункт мыщ тетэу тхыгъэнхэу;

«б) ны-тыхэм аналэ зытемытыжъэу къэнэгъэ ыкли унагъо горэм ыплунэу ымыштэгъэ клэлэцыкьлэ пэпчъ фэгъэхьыгъэ къэбарыр ащ фэдэ сабыйхэм афэгъэхьыгъэ материалхэр икъоу цылэнхэм пае шьолъырхэм яоператорхэм алэклагъэхьанхэу;»;

з) я 2-рэ лaхьым ия 10-рэ пункт мыщ тетэу тхыгъэнхэу;

«10) ны-тыхэр зимылэжъэу къэнэгъэ клэлэцыкьлэхэр зыштэ зышлoигоу унагъохэр гъэунафыгъэнхэу;»;

и) я 2-рэ лaхьым мыщ фэдэ къэуаклэ зилэ я 10¹-рэ пунктклар хэгъэхьогъэнхэу;

«10¹) федеральнэ хэбзэгъэуцугъэу цылэм къызэрэдилъытэрэм тетэу ны-тыхэр зимылэжъэу клэлэцыкьлэхэм зыналэ атэзгъэтыштхэр ялэ зэрэхъугъэм е ащ фэдэ пшъэрылпыр зэрэзытырахыжъырым яхыллэгъэ тхылъ гъэнэфагъэ зэхэгъэуцогъэнхэу;»;

к) я 2-рэ лaхьым ия 11-рэ пункт хэт гуцылэхэу «хэбзэгъэуцугъэ» зыфилорэм ычылпэклэ гуцылэхэу «федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм» зыфилорэр тхыгъэнхэу;

л) я 2-рэ лaхьым ия 16-рэ пункт хэт гуцылэхэу «клэлэцыкьлэ ибэхэр ыкли ны-тыхэр зышъхьарымытыжхэр зыщалыгъэхэ учреждениехэр» зыфилорэр ачылпэклэ гуцылэхэу «клэлэцыкьлэ ибэхэр ыкли ны-тыхэр зышъхьарымытыжхэр зыщалыгъэхэ организациехэр» зыфилорэр тхыгъэнхэу;

м) я 2-рэ лaхьым ия 22-рэ пункт мыщ тетэу тхыгъэнхэу;

«22) клэлэцыкьлэ ибэхэм ыкли ны-тыхэр зышъхьарымытыжхэм зычлэсыхэ унэхэм япхыгъэ фитыныгъэу ялэхэр, джащ фэдэу зычлэсыштхэ унэхэр ятыгъэнхэмклэ фитыныгъэу ялэхэр къэухъумэгъэнхэм епхыгъэу лoфтхьабзэхэр зехъэгъэнхэр;»;

н) я 2-рэ лaхьым ия 22-рэ пункт кьуачлэ имылэжъэу лъытэгъэнхэу;

о) я 2-рэ лaхьым ия 26-рэ пункт хэт гуцылэхэу

«хэбзэгъэуцугъэ» зыфилорэм ычылпэклэ гуцылэхэу «федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм» зыфилорэр тхыгъэнхэу;

п) я 2-рэ лaхьым ия 27-рэ пункт хэт гуцылэхэу «Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцугъэ» зыфилорэр ачылпэклэ гуцылэхэу «федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм» зыфилорэр тхыгъэнхэу;

р) я 2-рэ лaхьым ия 32-рэ пункт хэт гуцылэхэу «Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцугъэ» зыфилорэр ачылпэклэ гуцылэхэу «федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм» зыфилорэр тхыгъэнхэу;

3) я 5-рэ статья:

а) статья ыцлэ мыщ тетэу тхыгъэнхэу;

«Я 5-рэ статья. Адыгэ Республикэм икъулыкъухэу клэлэцыкьлэ ибэхэм ялофхэм афэгъэзэгъэхэм ащ фэдэ клэлэцыкьлэхэм ясоциальнэ фэлo-фашлэхэм язэшлoхын пылххэм, медицинэ организациехэм, джащ фэдэу нэмыкь къэралыгъо, муниципальнэ организациехэм гъусэныгъэ адырлэныр;»

б) а 1-рэ лaхьым ия 1-рэ абзац хэт гуцылэхэу «гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ учреждениехэу, цыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэм фэгъэзэгъэ учреждениехэу, цыфхэм япсауныгъэ къэухъумэгъэным фэгъэзэгъэ ыкли нэмыкь учреждениехэу» зыфилорэр ачылпэклэ гуцылэхэу «гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ, медицинэ организациехэу, социальнэ фэлo-фашлэхэр зыгъэцэклэрэ организациехэу, джащ фэдэу клэлэцыкьлэ ибэхэм ыкли ны-тыхэр зышъхьарымытыжхэм ялофыгъохэм афэгъэзэгъэ организациехэу ыкли общественнэ организациехэу» зыфилорэр тхыгъэнхэу;

в) а 1-рэ лaхьым ия 5-рэ пункт хэт гуцылэхэу «психологэ-педагогическэ» зыфилорэр ачылпэклэ гуцылэхэу «психологическэ ыкли педагогическэ» зыфилорэр тхыгъэнхэу;

г) а 1-рэ лaхьым ия 7¹-рэ пункт хэт гуцылэхэу «клэлэцыкьлэ ибэхэр ыкли ны-тыхэр зышъхьарымытыжхэр зыщалыгъэхэ учреждениехэм» зыфилорэр ачылпэклэ гуцылэхэу «клэлэцыкьлэ ибэхэр ыкли ны-тыхэр зышъхьарымытыжхэр зыщалыгъэхэ организациехэм» зыфилорэр тхыгъэнхэу.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кьуачлэ илэ зыхъурэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законом кьуачлэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
ТХЪАКЪУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
бэдзэогъум и 2, 2014-рэ илээс
N 313

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм ренэу щыпсэунэу къэкложьырэ тыхэгъэгогъухэм лэпылэгъу ягъэгъотыгъэнымклэ къэралыгъо политикэу зэрэхъэрэм ехыллагъ» зыфилорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2014-рэ илээсым мэкъуогъум и 25-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм ренэу щыпсэунэу къэкложьырэ тыхэгъэгогъухэм лэпылэгъу ягъэгъотыгъэнымклэ къэралыгъо политикэу зэрэхъэрэм ехыллагъ» зыфилорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2004-рэ илээсым тыгъэгъазэм и 1-м аштагъэу N 264-р зытэтэу «Адыгэ Республикэм ренэу щыпсэунэу къэкложьырэ тыхэгъэгогъухэм лэпылэгъу ягъэгъотыгъэнымклэ къэралыгъо политикэу зэрэхъэрэм ехыллагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэгъогъэхэр, 2004, N 12) мыщ фэдэ зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу;

1) я 2-рэ статья ия 2-рэ лaхъ кьуачлэ имылэжъэу лъытэгъэнхэу;

2) я 3-рэ статья мыщ тетэу къэтыгъэнхэу;

«Я 3-рэ статья. Тыхэгъэгогъухэм лэпылэгъу ягъэгъотыгъэныр

Тыхэгъэгогъухэм лэпылэгъоу арагъэгъотын альэкьыштыр:

1) лoфшлэлэ къафэгъотыгъэныр, ищыклагъэу зыхъурэм сэнэхъат гъэнэфагъэ зрагъэгъотыным пае егъэджэгъэнхэр, сэнэхъат гъэсэныгъэ тедзэ ягъэгъотыгъэныр;

2) федеральнэ хэбзэгъэуцугъэмрэ Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэрэ адиштэу унэ зыщалышт чыгы лaхъхэр къафыхэгъэкьыгъэныр;

3) федеральнэ хэбзэгъэуцугъэмрэ Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэрэ адиштэу зыщыпсэуштхэ унэ ягъэгъотыгъэныр;

4) ясоциальнэ, медицинэ фэлo-фашлэхэм ягъэ-

цэклэн епхыгъэ лoфыгъохэр зэшлoхыгъэнхэр;

5) гъэсэныгъэ зрагъэгъотыным иамал афызэхэцэгъэныр;

6) Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет имылыкьулэ Адыгэ Республикэм щыпсэурэ лъэпкъхэм абзэ зыщызэрагъэшлэшт гупчэхэр зэхэцэгъэнхэр.»

Я 2-рэ статья. Мы Законом кьуачлэ илэ зыхъурэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжъагъэу мы Законом кьуачлэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
ТХЪАКЪУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
бэдзэогъум и 2, 2014-рэ илээс
N 316

АДЫГЭ ХАСЭМ ИЮФЫГЪОХЭР

Тиреспубликэ иобщественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» ихэсашьхэ зичэзыу зэхэсыгъоу илагэм цыфхэр зыгъэгумэкырэ лъэпкэ юфыгъохэр кыщалэтыгъэх. Украинэм, Сирием ащыкэбархэм, адыгабзэм изэгэшлэн, хэкужым кээзыгъээжыгъэхэм ямэфэкI республикэм зэрэщызэхашэщтым, адыгэ шуашэм и Мафэ бжыхэм зэрэхагъэунэфыкыштым, Ным исаугъэт Мыекьюапэ шыгъэуцугъэным, нэмыкхэм атегушылагъэх. Ткъош Къэрэщэе-Щэрджэсым и Адыгэ Хасэ иллыкхэр зэхэхэм хэлэжыагъэх, яеплыкхэр кыщалауагъэх.

Адыгэ Хасэм итхьаматэу Бэ-гъушэ Адам Украинэмрэ Си-риемрэ зео-банэу ащыкхэрэм лажэ зимылэ цыфхэр зэрэхэ-кхуадэрэм гумэкыгъоу кызы-дахьырэмэ кытегушылагъ. Мы мафэхэм егъэзыгъэкIэ Укра-инэм кыкыжыкхэрэм Адыгеим исхэр гуфэбэныгъэ ахэлъэу апэгъокых, мылыкхэ лэпылэгъу афэхъух. Адыгэ Хасэм зэхэщэн юфыгъохэм илахышлу ахешыхэ, Украинэм заом щыкIэзыгъэсты-хэрэр еумысых.

Тильэпкэгъухэр бэ хъухэу зы-щыпсэухэрэ Сирием щырэхьа-тэп. Заом имашо зышхьащыт адыгэхэу тиреспубликэ кэкхожы зышхоигъохэм ящыкIэгъэ тхылъ-хэр нахэ лэшлэхэу агъэхьазы-рынхэмкIэ, Урысыем гупсэф цагъотынымкIэ хэбзэ шапхэ-хэр нахэ кызырэкхэхэу афашы ашхоигъу. Ар кыдалыты, Уры-сыем и Къэралыгъо Думэ, Ады-геим и Парламент ятхьаматэ-хэм афэтхэнхэу Адыгэ Хасэм изэхэхэ унашэу щаштагъ. Хабзэр лэпылэгъу кызырафэхъурэм елы-тыгъэу кээзыгъээжыкхэр тильэп-кэгъухэм ятхылъхэр афагъэхьа-зырыштых, юфшлэпIэ лухьащтхэм, еджэ зышхоигъохэм ящыкIэгъэ амалхэр агъотыштых.

Хэсашьхэм хэтхэу Нэгъуцу Аслъан, Мэщфэшлу Нэдждэт, Къуижэ Къэплъан, Хэкужэ Адам, Нэгъуцу Шамсудин, Чэтыжэ Ас-лъан, Тхьаркхьохэ Сафьет, Нэхэе Аслъан, Къэзэнэ Юсыф, Кушъу Ибрахим, нэмыкхэр зэхэхэм кышыгушылагъэх. Лъэпкым зи-угоижынымкIэ хэкыплэу щылэ-хэр кышагъэщыгъэх.

Кээзыгъээжыкхэрэм
я Маф

Шышхьэлум и 1-м Хэкужым кээзыгъээжыгъэхэм я Мафэ Адыгеим имызакъоу, тильэпкэ-гъухэр зыщыпсэурэ шьолъырхэм, хэгъэгухэм ащыхагъэунэфыкы. Югославием кыкыжыгъэ ады-

Егъэжыэплэшлур
зэгурылоныгъэм
кыщэжыэ

гэмэ ягушылагъо адагошызэ, а мафэр 1998-рэ илээсым кышы-ублагъэу тиреспубликэ шыхагъэ-унэфыкы. Хабзэм икылыкхушлэ-хэмрэ Адыгэ Хасэмрэ зэгъусэхэу шышхьэлум и 1-м мэфэкI зэ-лукIэу зэхэщтхэм шлэныгъэлэ-жэу Шхьаплэкъо Гъучыпсэ кытегушылагъ.

Мэфэклимрэ культурэм и Ильэсрэ афэгъэхьыгъэу адыгэ лъэпкэ Iэмэ-псымэхэм, шэн-хаб-зэхэм якъэбархэр кызышлотэщт фестиваль гъэшлэгъон юфшлэпIэу «НАН» зыфилорэм шызэхэщт. Ащ Нэгъуцу Аслъан хэушхьафы-кыгъэу фэгъээжыгъэщт. А. Нэгъу-цум кызырауагъэмкIэ, илээс кээс зэхэщэрэ фестивалым хэ-лажэрэмэ япчъагъэ хэхъо. Лъэпкэ музыкальнэ Iэмэ-псымэ-хэр, унагъом ищыкIэгъэ пкыгъо-хэр, адыгэ шуашэхэр, фэш-хьафхэри зэхэхэм кышагъэлэ-

гъоштых. Лъэпкэ къашьохэр кы-шашыштых, адыгэ оредхэр кы-шалоштых.

Ламыкхо Эдуард, Къэбэртэе Адам, Нэплэкъуй Амин, Бор-сэ Хъазрэт, Талъэкхо Адам, фэшхьафхэм анахэу кышагъэ-щыгъэр лъэпкым итарихэ эдг-гъэшлэнымкIэ, ныбжыкIэхэм плу-ныгъэ дэгъу ятыгъэнымкIэ фе-стивалым зырагъэушъомбгъу зэрэшхоигъор ары.

ЧыпIацIэхэр
адыгабзэкIэ
тхыгъэнхэр

Адыгэ Хасэм бэшагъэу зы-шытегушылэхэрэ юфыгъоу ар зэрэщытыр кыдалытэзэ, зэ-хэхэм зэфэхьысыжыкхэр ща-шыгъэх. Къалэхэм, къуаджэхэм, нэмыкI псэуплэхэм ацIэхэр ядэ-

хьаплэхэм адыгабзэкIи, урысыб-зэкIи атетхэгъэнхэм, псыхъуа-цIэхэри бзитлукIэ тхыгъэнхэм япхыгъэ юфыгъохэр икIэрыкIэу Адыгэ Хасэм кыщалэтыгъэх. Быр-сыр Батырбий, Хьасанэкхо Хьа-мед, Мэщфэшлу Нэдждэт, нэмыкI-хэм кызырауагъэу, Адыгеим гъэ-сэныгъэмрэ шлэныгъэмрэкIэ и Ми-нистерствэ, гуманитар ушэтын-хэмкIэ Адыгэ республикэ инсти-тутэу КIэрэщэ Тембот ыцIэкIэ щытыр, нэмыкIхэри а юфыгъохэр щылэныгъэм щыпхырышыгъэнхэм пылтых. Гъэзетэу «Адыгэ ма-къэм» ащ ехьыплэгъэ тхыгъэхэр кыыхуытыштых.

Ным исаугъэт

Ным нахэ лъаплэ шымылэу тэлъытэ. Дунаим тет тхэкIо, композитор анахэ цIэрылэхэр ным фэусэх, гушылэ анахэ дахэу щылэр фалэ. Ным исаугъэт Мые-кьюапэ шыгъэуцугъэным фэгъэ-хыгъэ тхыгъэхэр «Адыгэ ма-къэм» зэп кызырэхуытыгъэр. Адыгэ Хасэм культурэмкIэ ико-митет итхьаматэу Шхьаплэкъо Гъучыпсэ зэфэхьысыжыкхэр ышлэ-гъэх, зэхэхэм кышыгушылагъ. Ным исаугъэт Мыекьюапэ цагъэ-уцумэ, плуныгъэмкIэ мэхъэнэ ин илэщт. Дзэм клорэ клалэхэр ща-гъэклотэщтых, шхьэгъусэ зэфэ-хъугъэхэм кыгъагъэхэр клэлы-ралъхьащтых, клэлэеджакIохэм, студентхэм язэлукIэгъухэр щыкло-штых, ным фэгъэхыгъэ усэхэм кышаджэщтых.

Бэгъушэ Адам, СтIашъу Юр, Къуижэ Къэплъан, ЦыкIушэу Аслъан, Нэпсэу Нихьад, Нэплэ-къуй Амин, Нэгъуцу Аслъан, нэмыкIхэу гушылэгъу тызыфэхъу-гъэмэ Ным исаугъэт тикъалэ кыгъэдэхэщтэу альытэ. Чыплэу зышагъэуцу ашхоигъом, саугъэ-тым теплъэу илэщтым пэшлорыгъэшъэу атегушылагъэх. Хаб-зэм икылыкхушлэхэмрэ Адыгэ Хасэмрэ зэгъусэхэу юфыр зэрэ-лэагъэклотэщтым тицыхэ телъ.

Адыгеим и Лышхьэ ыкIи республикэм иминистрэхэм я Кабинет я Администрации ипа-щэ игуадзэу Мэшлэкхо Хьаме-дэ Адыгэ Хасэм изэлукIэ кы-шыгушылагъ. Зэхэхэм кыщалэ-тыгъэ юфыгъохэм афэгъэхыгъэ унашъохэр хэсашьхэм щашта-гъэх.

Сурэтыр зэхэхэм кышыты-рахыгъ.

Зэхэщыцагъэр
ыкIи кыдзэзы-
гъэкIырэ:

Адыгэ Респуб-ли-кэм лъэпкэ ЮфхэмкIэ, IэкIыб кыэралхэм ащы-псэурэ тильэп-кэгъэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи кыэбар жъугъэм иамал-хэмкIэ и Комитет Адресыр: ур. Кре-стьянскэр, 236

Редакциер
зыхэшлэр:

385000,
кб. Мыекьюапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:

приемнэр:
52-16-79,
редактор шхьаIэм

иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,

редактор гуадзэр-
пшъэдэкIыжэ зы-
хырэ секретары:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зышаушыкхаты-
гъэр:

Урысые Федерацием
хэутын ЮфхэмкIэ,
телерадиокъэтын-
хэмкIэ ыкIи зэлъы-
IэсыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чIыплэ гъэоры-
шлэпI, зэраушыкхэ-
тыгъэ номеры
ПИ №ТУ23-00916

Зышыхауытыр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кб. Мыекьюапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи
пчъагъэр
4046

Индексхэр
52161
52162
Зак. 2531

Хэутыным
узшыкIэтхэнэу щыт
уахьтэр
Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ
уахьтэр
Сыхьатыр 18.00

Редактор
шхьаIэр

Дэргэ Тимур

Редактор
шхьаIэм
иапэрэ гуадзэр
Мэшлэкхо
Саид

ПшъэдэкIыжэ
зыхырэ
секретары
Нэплэкъуй
Заур

ФУТБОЛ

Германиер чемпион
хъушта?

Бразилиер — Германиер — 1:7.
Бэдзэогъум и 8-м зэдешлагъэх.
Дунаим футболымкIэ изэнэкхоку Бразилием
щэкIо. Финалныком хэхьагъэхэр бэдзэогъум и
8 — 9-м зэдешлагъэх.

Германиер 7:1-у Бразилием зэрэтекуагъэр зымыгъэшлэгъуагъэ спортым пыцагъэмэ ахэмытэу кытцэхэу. Бразилиер гъого-гуытфэ дунаим ичемпион хъугъэ. Ащ фэдэ командэ лъэшым уте-кIоныр кын дэд. Арэу щытми, Германием ешлэкIэ дахэ кы-гъэлэагъуи, финалым хэхьагъ. Бразилием ифутболистмэ сйда кыахъулагъэр? Апэрэ такыкхэм Германием икомандэ бысымхэм

якълэпчъэ зауэрэ Iэгуаор зэ-редидзагъэм мэхъанэ имылэу тлытэрэп.

Бразилием икомандэ ешлэгъур зэрэшлуахыгъэм кыхэкIэу шы-кIаехэм тучанхэр акъутэх, авто-бусхэм машо акIадзэ, мыхъо-мышлагъэхэр хэгъэгум иурамхэм ащызэрэхьэх.

Футболист цIэрылоу Пеле кы-зэриуагъэмкIэ, гукIодыгъо щылэп, хэгъэгум рэхьатныгъэ рагъэуцо-

жыщт. 2018-рэ илээ-сым дунаим изэнэ-кхокуу Урысыем щыкIоштым Бразили-ем апэрэ чыплэр кышыдыхыштытэу Пе-ле елытэ.

Голландиерэ Аргентинэмрэ фи-налныком щызе-лукIагъэх, текIоны-гъэр кыдзэыхыгъэр Германием финалым щыдешлэщт. Бэдзэ-огъум и 13-м зэ-нэкхокур аухышты. Ащ нэсыфэкIэ фут-бол кыбарэу зэхэт-хыштыр тхылъ за-улэ хъушты.

Нэклубгор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТIЫЛЪ Нурбий.